

Villkor för

Försäkring vid tillfällig utlandsvistelse



Försäkring vid tillfällig
utlandsvistelse TU16
Gäller från 2016-01-01



Innehållsförteckning

A	Var och för vilka försäkringen gäller.....	3
B	Aktsamhetskrav.....	3
C	Självrisk.....	4
D	Försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp.....	4
E	Värderings- och ersättningsregler.....	5
F.1	Egendomsskador.....	6
F.2	Krisförsäkring.....	7
G	Ansvarsförsäkring.....	8
H	Rättsskyddsförsäkring.....	9
K	Övrigt reseskydd.....	14
L	Tilläggsförsäkringar.....	16
L.1	Återbetalning av utbildningskostnad.....	16
L.2	Invaliditets- och dödsfallsersättning vid olycksfallsskada.....	16
L.3	Utökat reseskydd.....	17
M	Allmänna bestämmelser.....	20
	Ordlista.....	23

A Var, när och för vilka försäkringen gäller

A.1 Var och när försäkringen gäller

A.1.1 Var försäkringen gäller

Om din försäkring avser semesterresa

Försäkringens geografiska giltighet framgår av ditt försäkringsbrev.

Om din försäkring avser studier eller arbete

Försäkringens geografiska giltighet framgår av ditt försäkringsbrev. Under semesterresa med övernattnings utanför studie-/arbetsorten gäller försäkringsskyddet dessutom i hela världen i högst 45 dagar.

A.1.2 När försäkringen gäller

Försäkringens giltighetstid framgår av försäkringsbrevet.

Vistelse utanför Sverige anses inte avbruten genom tillfälliga uppehåll i Sverige för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller liknande. Det är därför viktigt att du tecknar försäkringen för hela din planerade utlandsvistelse.

A.1.3 Krig och situationer när Utrikesdepartementet avråder

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig och krigsliknande situationer. Detsamma gäller för skador som har samband med händelser och oroligheter i länder eller områden dit Utrikesdepartementet avråder från att resa.

För skada som inträffat utanför Sverige och som har samband med ovanstående situationer gäller dock försäkringen, utom för skada enligt avsnittet *I Överfallsskydd*,

- om skadan inträffat inom tre månader räknat från oroligheternas utbrott och
- du vistades i det drabbade området vid utbrottet och
- du inte deltagit i händelserna eller tagit befattning med dem som rapportör eller liknande.

A.2 För vilka försäkringen gäller

Försäkringen gäller för dig som försäkringstagare vid tillfällig vistelse utomlands när du

- reser eller
- studerar/arbetar.

Syftet med utlandsvistelsen ska framgå av försäkringsbrevet.

Medföljande make, registrerad partner, sambo och barn som ska omfattas av försäkringen ska anges i försäkringsbrevet. Såväl rättigheter som skyldigheter i försäkringen gäller för var och en av de försäkrade. När vi skriver du i villkoren menar vi alla som försäkringen gäller för.

B Aktsamhetskrav

För att du ska få full ersättning om en skada inträffar krävs att du följer de aktsamhetskrav som finns. För alla egendomsskador i denna försäkring gäller generella aktsamhetskrav, se nedan. För vissa skadehändelser finns dessutom särskilda aktsamhetskrav, dessa anges då under respektive skadehändelse.

B.1 Generella aktsamhetskrav

Du ska:

- Följa de föreskrifter som finns i lag eller som meddelats av offentlig myndighet.
- Vid installation endast använda sådan produkt som är godkänd av offentlig myndighet ur miljö- och/eller säkerhetssynpunkt.
- Följa tillverkarens, leverantörens och installatörens anvisningar för installation, skötsel och underhåll. Installationer och montage ska vara fackmässigt utförda.
- Förvara och handskas med egendom så att skada eller förlust så långt som möjligt förhindras.
- Låsa de utrymmen där egendom förvaras.

B.2 Nedsättning

Om du inte följer de generella aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned, se avsnittet *M.5 Nedsättning av försäkringsersättning*.

C Självrisk

Självrisk är den del av skadekostnaden som du själv får stå för vid varje skadetillfälle.

Om du drabbas av flera skador vid samma tillfälle, och ersättning ska betalas genom flera avsnitt i försäkringen eller genom flera av dina privatförsäkringar hos oss, drar vi bara en självrisk – den högsta – från det sammanlagda skadebeloppet.

C.1 Grundsjälvrisk

Försäkringen gäller med en grundsjälvrisk vid varje skadetillfälle. Hur stor grundsjälvrisken är framgår av försäkringsbrevet.

C.2 Särskild självrisk

För rättsskydd gäller en särskild självrisk som är 20 procent av kostnaden, dock lägst grundsjälvrisken.

C.3 Självriskfria avsnitt

Följande avsnitt gäller utan självrisk:

- F.2 Krisförsäkring
- K.1 Resestartskydd
- K.2 Merkostnad för anslutning på hemresa till Norden
- K.3 Reseavbrott.

C.4 Självriskfria tilläggförsäkringar

Följande tilläggförsäkringar gäller utan självrisk:

- L.1 Återbetalning av utbildningskostnad
- L.2 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid olycksfallsskada
- L.3 Utökat reseskydd.

D Försäkrad egendom och högsta ersättningsbelopp

Försäkringen gäller för löseegendom om Egendom anges i ditt försäkringsbrev.

D.1 Definitioner

Löseegendom

Med *löseegendom* avser vi

- lösöre som endast är avsett för ditt privata bruk och som du äger, lånar av privatperson eller hyr
- lösöre som du hyr eller lånar från skola eller landsting (hjälpmedel) och som endast är avsett för ditt privata bruk
- pengar och värdehandlingar som du äger.

Stöldbegärlig egendom

Med *stöldbegärlig egendom* avser vi

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- föremål med särskilt samlarvärde, det vill säga föremål som har ett marknadsvärde på grund av sin attraktion för samlare
- antikviteter, konstverk, konstföremål, äkta mattor, fick- och armband-sur, pälsar och pälsverk
- datorer samt utrustning och tillbehör till dessa
- apparat/utrustning för ljud- eller bildåtergivning, kameror, gps-utrustning, musikinstrument, mobila telefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt tillbehör till dessa (även programvara, cd, dvd med mera)
- vapen
- drycker med alkoholhalt högre än 2,25 volymprocent.

D.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- djur
- motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, vatten- eller luftfarkost
- delar, utrustning och drivmedel till fordon eller farkost enligt ovan samt förtöjningsutrustning
- förlust på grund av att någon utan din tillåtelse använt dina konton, kort, abonnemang eller liknande
- uträdering eller annan förlust av lagrad datainformation
- egendom som du enligt lag inte har rätt att inneha eller använda.

D.3 Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp för försäkrad egendom

- lösöre 100 000 kronor om inte annat framgår av försäkringsbrevet
- värdehandlingar 20 000 kronor
- pengar 5 000 kronor.

Vid förlust av ditt pass genom en ersättningsbar skada enligt avsnittet *F.1 Egendomsskador* får du ersättning med kostnaden för nytt och/eller provisoriskt pass med högst 2 000 kronor per försäkrad.

E Värderings- och ersättningsregler

I detta kapitel redogörs för hur egendom värderas och ersätts.

E.1 Grundläggande bestämmelser

- Vid skada ska du kunna styrka att du äger det skadade eller förlorade föremålet. Du ska även kunna styrka vad det är värt och hur gammalt det är. Kostnader du haft för att styrka eller framställa krav ersätts inte.
- Värderingen av en skada görs med utgångspunkt från prisläget vid den tidpunkt när du tidigast kan bestämma ditt ersättningsanspråk, men senast två månader från skadedagen.
- Kan skadad egendom repareras värderas skadan till den reparationskostnad som är rimlig. Reparationskostnaden ersätts inte om den överstiger värdet på skadad egendom som du kan få enligt värderingsreglerna.
- Värdering sker utan hänsyn till affektionsvärde, det vill säga utan hänsyn till dina personliga känslor för föremålet.

Var uppmärksam på reglerna om underförsäkring, se avsnittet *M.5 Nedsättning av försäkringsersättning*. Är du underförsäkrad riskerar du att inte få ersättning för hela värdet av din egendom vid en skada.

E.2 Kontant ersättning eller reparation

Vi ersätter din ekonomiska förlust för den egendom som blivit skadad eller förlorad. Som ekonomisk förlust betraktas bland annat inte besvär och olägenheter, förlorad arbetsförtjänst eller resor till och från skadestplatsen.

Vi har rätt att avgöra

- om skadad eller förlorad egendom ska ersättas kontant, repareras eller ersättas med likadan eller närmast likadan egendom
- var inköp eller reparation ska göras.

E.3 Om ersatt egendom kommer tillrätta

Vi övertar äganderätten till förlorad egendom som vi har ersatt. Om egendom som vi har ersatt kommer tillrätta ska du genast lämna den till oss. Vill du behålla egendomen får du göra det om du lämnar tillbaka den ersättning du fått.

E.4 Ersättningstabell

Egendom som var funktionsduglig före skadan värderas med utgångspunkt från vad det kostar att i allmän handel köpa motsvarande nytt föremål, det vill säga nypris. Du får ersättning med så många procent, räknat per påbörjad månad/år, som anges i tabellen.

Ersättningstabellen tillämpas inte om det leder till oskäligt resultat.

E.5 Övrig löseegendom

Värdehandlingar och abonnemang

Värdehandlingar värderas till den förlust du gör vid skadetillfället. Bankkort, kontokort, telefonabonnemang och liknande ersätts endast med den kostnad som kan uppkomma för att spärra aktuellt konto eller abonnemang.

Smycken

Du får ersättning med så många procent av nypriset på skadedagen, räknat per påbörjat år, som anges i tabellen nedan.

Med nypris menar vi vad det kostar att köpa ett motsvarande nytt smycke i allmän handel. Om motsvarande smycke inte längre finns att köpa nytt i allmänna handeln eller vi bedömer det som oskäligt att tillämpa tabellen, får du ersättning med vad det skulle kosta att köpa motsvarande begagnat smycke på begagnatmarknaden.

Ersättning i procent av nypriset på skadedagen

Föremål	0-5 år	5-10 år	10-20 år	20 år och mer
Smycken	100	90	80	50

Ersättning i procent av nypriset på skadedagen

Föremål	0-6 mån	6 mån -1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år	6 år och mer
Cyklar	100	95	85	70	55	40	30	20
Glasögon	100	95	85	65	50	30	20	20
Skid- och golfutrustning	100	95	85	65	50	40	30	20
Cd-skivor, dvd-skivor, dvd-filmer och tv-spel	50	50	40	30	20	20	20	20
Mobiltelefoner och smarta telefoner	100	75	50	30	20	20	20	20
Datorer och surfplattor	100	75	60	45	30	20	20	20
Apparater för bild- och ljudåtergivning	100	80	70	50	30	20	20	20
Kameror och gps	100	80	70	50	30	20	20	20
Kläder och skor	100	80	70	50	30	20	20	20

Övrig egendom

Egendomen värderas till vad det i den allmänna handeln, till exempel butiker, auktioner och internet, kostar att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället. Finns inte likvärdig egendom att köpa i begagnat skick värderas egendomen till vad den sannolikt skulle ha kostat om den funnits. Samlingar värderas i sin helhet.

Om värdet inte kan bestämmas enligt ovan utgår vi från kostnaden för ett nytt likvärdigt föremål och gör avdrag för värdeminskning på grund av ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

Eget arbete

Värdet av eget arbete lagrat på datamedia eller nedlagt på fotografier, film och dataprogram samt hemmagjorda föremål, modeller och liknande ersätts inte. Sådan egendom värderas till återanskaffningskostnaden för råmaterialet.

E.6 Om det blir tvist om värdet

Kan vi inte komma överens om värdet av skada på löseegendom ska – om vi inte enats om annat – ett uttalande begäras av värderingsman som är förordnad av Svenska Handelskammaren. Värderingsmannen ska tillämpa försäkringsvillkorens värderingsregler.

Din kostnad för sådan värdering är 1 000 kronor plus 10 procent av överskjutande belopp, men högst hälften av arvudet till värderingsmannen. Om värderingsmannen kommer fram till ett högre belopp än vad vi har erbjudit, står vi för hela värderingskostnaden.

F.1 Egendomsskador

Detta skydd har du om Egendom anges i ditt försäkringsbrev. Samtliga försäkrade ska anges i försäkringsbrevet med namn och personnummer.

F.1.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada på eller förlust av lösöre, pengar och värdehandlingar genom plötslig och oförutsedd händelse. Den händelse som utlöst skadan ska ha haft ett snabbt förlopp (plötsligt). Händelsen ska även ha inträffat oväntat och normalt inte gått att förutse och därigenom förhindra (oförutsett).

F.1.2 Försäkringen gäller inte för

- skada på egendom vid felaktig bearbetning, reparation eller rengöring
- skada genom slitage, skavning eller andra ytliga skador på resgods, till exempel repor och bucklor, som inte påverkar användbarheten
- skada orsakad av djur
- stöld av pengar och värdehandlingar
 - i bil, båt eller annat fordon
 - i resgods som är incheckat eller inlämnat för förvaring eller transport
 - som förvaras i garage, uthus, förrådsutrymme eller utomhus
- stöld av stöldbegärlig egendom
 - i bil, båt eller annat fordon som lämnats och parkerats för natten
 - i bil, båt eller annat fordon som hotell eller företag omhändertagit, till exempel för service eller reparation
 - i resgods som är incheckat eller inlämnat för förvaring eller transport
 - som förvarats i garage, uthus, förrådsutrymme eller utomhus.

F.1.3 Särskilda aktsamhetskrav

För att du ska få full ersättning om en skada inträffar krävs att du har följt nedanstående aktsamhetskrav.

Särskilda aktsamhetskrav	
Generellt	Du ska förvara och handskas med egendom så att skada eller förlust så långt som möjligt förhindras. Du ska vara särskilt aktsam om värdefull egendom och anpassa ditt handlande till platsen där du befinner dig och vilka möjligheter du har att upptäcka och förhindra stöld. Exempelvis ska du bära din väska och värdefull egendom intill dig.
Bostad	Alla ytterdörrar ska vara låsta. Altan-, terrass- och balkongdörrar ska vara låsta eller stängda och reglade inifrån. Alla fönster ska vara låsta eller stängda och reglade inifrån om inte någon är hemma och har tillsyn över bostaden. Nyckel får inte lämnas kvar eller gömmas i närhet av bostaden.
Hotell- eller pensionatsrum och passagerarhytt	Dörrar ska vara låsta när du sover och när du lämnar rummet eller hytten. Detsamma gäller sovvagnskupé när du har möjlighet att själv låsa den. Även fönster ska vara stängda och reglade när du lämnar rummet eller hytten.
Pengar, värdehandlingar och stöldbegärlig egendom	Om egendomens storlek tillåter detta, ska den vara inlåst i skåp, låda eller resväska när du lämnar rummet eller hytten.
Bil, båt, eller annat fordon	Fordonet ska vara låst när du lämnar det.
Cykel	Cykel ska vara låst med godkänt lås.

Nedsättning

Har du inte följt aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned, se avsnittet *M.5 Nedsättning av försäkringsersättning*.

F.1.4 Självrisk

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller istället denna.

F.2 Krisförsäkring

F.2.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för kostnad för behandling hos psykolog eller psykoterapeut om du drabbats av traumatiskt tillstånd till följd av

- att du utsatts för rån eller överfall
- stöld eller brand i bostaden på försäkringsstället.

F.2.2 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte psykisk ohälsa som är en följd av skada eller förlust som

- drabbat dig i samband med brottslig gärning som enligt svensk lag kan leda till dagsböter eller fängelse
- har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning, praktiktjänstgöring eller annan förvärvsverksamhet.

F.2.3 Högst ersättningsbelopp

Försäkringen ersätter skälig kostnad för högst 10 behandlingar upp till maximalt 10 000 kronor per försäkrad i högst ett år efter att behandlingen inletts. Behandlingen ska ha påbörjats inom en månad från skadehändelsen. Försäkringen gäller också för nödvändiga och skäliga resor i samband med behandlingen.

F.2.4 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

G Ansvarsförsäkring

Detta skydd har du om Egendom anges i ditt försäkringsbrev. Samtliga försäkrade ska anges i försäkringsbrevet med namn och personnummer.

G.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för dig som privatperson. För dig som arbetar som au pair gäller försäkringen även under arbetstid.

Försäkringen gäller när någon, som inte omfattas av samma försäkring som du, kräver att du ska betala skadestånd för en person- eller sakskada som

- kan omfattas av försäkringen *och*
- överstiger självriskens *och*
- som du orsakat under försäkringstiden.

G.2 Försäkringen gäller inte

- För något som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning, praktiktjänstgöring eller annan förvärvsverksamhet.
- Till den del du har tagit på dig ansvar utöver gällande skadeståndsrätt.
- För skada på egendom som du har hyrt, lånat, bearbetat, reparerat, förvarat eller transporterat (beträffande bostad, se avsnitt *G.3 Skada på hyrd eller lånad bostad*).
- För skada som du kan göras ansvarig för som ägare av fastighet eller som innehavare av tomträtt eller som ägare av lägenhet.
- För skada som du kan göras ansvarig för som ägare, brukare eller förare av
 - motordrivet fordon då skadan har uppkommit i följd av trafik med fordonet
 - vatten- eller luftfarkost. Undantaget avser inte vindsurfingbräda, roddbåt och kanot.
- För skada som du orsakat uppsåtligt eller som uppstått i samband med att du utfört uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till fängelse. Undantaget tillämpas inte om skadan orsakats av barn under 12 år eller av någon med sådan psykisk störning som avses i 30 kap 6 § brottsbalken.

G.3 Skada på hyrd eller lånad bostad

Försäkringen gäller för skada på hyrd eller lånad bostad och hotellrum samt inventarier däri.

Begränsning

Försäkringen gäller inte skada på grund av slitage eller vanvård.

G.4 Dina åtgärder

Om du krävs på skadestånd ska du anmäla kravet till oss så snart som möjligt. Om du utan vår tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsbelopp eller betalar ersättning är detta inte bindande för oss. Blir du stämd eller blir det rättegång ska du genast underrätta oss om det och följa våra anvisningar, annars blir domen inte bindande för oss.

G.5 Våra åtgärder

Om du krävs på ersättning för en skada som överstiger grundsjälvriskens och omfattas av försäkringen

- utreder vi om du är skadeståndsskyldig
- förhandlar vi med den som kräver skadestånd
- för vi din talan vid rättegång och svarar i så fall också för rättegångskostnaderna
- betalar vi det skadestånd som du är skyldig att betala.

G.6 Högsta ersättningsbelopp

Vid varje skadetillfälle betalar vi högst 5 000 000 kronor. Detta gäller även om

- flera av dem som försäkringen gäller för är skadeståndsskyldiga
- flera skador har uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

G.7 Självrisk

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk.

H Rättsskyddsförsäkring

Detta skydd har du om Egendom anges i ditt försäkringsbrev. Samtliga försäkrade ska anges i försäkringsbrevet med namn och personnummer.

H.1 Allmänt

H.1.1 Försäkringen gäller

För att försäkringen ska gälla krävs att

- tvisten omfattas av försäkringen, se avsnitt *H.2 Tvist*
- du företräds av ett ombud i tvisten, se avsnitt *H.3 Ombud*.

H.1.2 Var försäkringen gäller

Du kan få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket har inträffat i

- Sverige eller vistelselandet
- annat land när du varit på resa och tvisten gäller dig i egenskap av resenär.

H.1.3 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för dig i egenskap av privatperson. För dig som arbetar som au pair gäller försäkringen även under arbetstid.

H.1.4 När du ska ha haft försäkring

- Rättsskydd kan beviljas om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat under försäkringstiden.
- Om din försäkring upphört på grund av att försäkringsbehovet upphört kan du ändå beviljas rättsskydd under förutsättning att försäkringen varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

H.1.5 Preskription

Preskriptionstiden börjar löpa från den tidpunkt du anlitar ombud, se även avsnittet *M.7 Preskription*.

H.1.6 Återkrav

I den mån ersättning lämnats genom försäkringen övertar vi din rätt att kräva ersättning från motparten.

H.2 Tvist

H.2.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist som kan prövas som tvistemål i tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen eller motsvarande allmän domstol i studie-/vistelselandet.

Med tvist avses att anspråk helt eller delvis avvisas. Med tvist avses inte brottmål.

Begränsning

Är tvisten sådan att den först ska prövas av annan instans (till exempel skiftesman, kronofogdemyndighet, arrende- eller hyresnämnd) eller motsvarande instanser i studie-/vistelselandet betalas endast kostnader som uppkommit efter sådan prövning.

H.2.2 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för tvist:

- Där värdet av vad som yrkas understiger ett halvt prisbasbelopp – detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet.
- Som ska handläggas enligt lagen om grupprättegång eller motsvarande lagstiftning i studie-/vistelselandet.
- Med någon som du är eller har varit gift med, ingått registrerat partnerskap med eller varit sammanboende med enligt sambolagen. Försäkringen kan dock gälla för tvist om vårdnad, umgänge, underhåll till barn och barns boende, om tvisten uppkommer tidigast ett år efter det att äktenskapet, partnerskapet eller sammanboendet upphörde.
- Som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning, praktiktjänstgöring eller annan förvärvsverksamhet.
- Som gäller pantsättning, borgensåtagande eller liknande åtagande av dig till förmån för någon i dennes förvärvsverksamhet.
- Som gäller ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning.
- Som gäller fordran eller anspråk som överlåtits på dig om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom.
- Som gäller skadestånd eller annat anspråk mot dig på grund av gärning som leder till att du misstänks eller åtalas för brott som kräver uppsåt för straffbarhet.
- Som avser ersättningsanspråk mot dig som kan eller skulle kunna omfattas av din ansvarsförsäkring.
- Om du inte har befogat intresse av att få din sak behandlad.
- Som gäller dig som ägare eller delägare till fastighet eller byggnad eller innehavare av tomträtt eller ägare av lägenhet.
- Som gäller dig som ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, vatten- eller luftfarkost. Försäkringen gäller dock för dig som förare eller brukare av motorfordon, husvagn eller annat släpfordon, fritidsbåt och vindsurfingbräda som du tillfälligt hyrt eller lånat på din resa eller utanför studie-/vistelselandet. Rättsskyddet gäller då även för sådana brottmål som anges i de allmänna motorfordons- respektive båträttsskyddsvillkoren.
- Angående så kallad timeshare (tidsdelat boende) eller liknande.
- Som har samband med planerad operation eller kosmetisk behandling/ingrepp.

H.3 Ombud

H.3.1 Krav på ombud

För att försäkringen ska gälla måste du företrädas av ett ombud i tvisten. Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till de krav som svensk lag ställer på ett ombud och vara

1. advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå *eller*
2. annan person som uppfyller kravet på lämplighet.

Ombud, försäkrad och bolaget har rätt att, för sådant ombud som anges i punkt 2, begära rådgivande yttrande av lämpligheten enligt Svensk Försäkrings Prövningsförfarande beträffande Ombuds Lämplighet.

H.3.2 Tvist utomlands

I tvist eller mål som handläggs utomlands måste ombudet även uppfylla motsvarande krav som det landets lag ställer på ombud.

H.3.3 Prövning av arvode

Ombud enligt punkt 1 och vi har rätt att begära prövning i Ombudskostnadsnämnden rörande skäligheten av arvode och övriga kostnader. Ombudet och vi förbinder oss att godta utfallet av sådan prövning.

Ombud enligt punkt 2 har rätt att begära prövning hos Nämnden för Rättsskyddsfrågor rörande skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader. Ombudet och vi förbinder oss att godta utfallet av sådan prövning.

H.4 Kostnader

H.4.1 Försäkringen gäller

Du kan få ersättning för följande kostnader om de är nödvändiga och skäliga och om du inte kan få dem betalda av motparten:

- Ombuds arvode och omkostnader. Arvode lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen fastställer vid ersättning till rättshjälpsbiträde enligt rättshjälpslagen.
- Kostnader för utredning före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av ditt ombud.
- Kostnader för bevisning i rättegång och skiljemannaförfarande.
- Kostnader för medling enligt 42 kap 17 § i rättegångsbalken.
- Expeditionskostnader i domstol.
- Rättegångskostnader som du har ålagts att betala till motpart eller staten efter prövning av tvisten.
- Rättegångskostnader som du vid förlikning under rättegång åtagit dig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

H.4.2 Begränsningar

- Om domstol har prövat ombudsarvodet i ärendet betalar vi högst utdömt arvode.
- Ersättning lämnas inte om du i eller utom rättegång avstår från dina möjligheter att få ersättning av motparten.
- Ersättning lämnas inte om skadestånd till dig får anses innefatta kompensation för dina advokatkostnader.

H.4.3 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för kostnader

- för eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehålle eller andra omkostnader för dig
- för verkställighet av dom, beslut eller avtal
- för merkostnad som uppstår om du anlitar flera ombud eller byter ombud
- för ersättning till skiljemän
- i sådan tvist där prövningen av tvisten kan vänta till dess annat liknande mål har avgjorts (så kallat pilotmål).

H.5 Självrisk, högsta ersättningsbelopp och betalningsregler

H.5.1 Självrisk

Självrisken är 20 procent av kostnaderna, dock lägst grundsjälvrisken.

H.5.2 Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar vid varje tvist högst 240 000 kronor varav högst 40 000 kr för utrednings- och vittneskostnader.

Endast en tvist anses föreligga om

- du och annan försäkrad står på samma sida
- flera tvister avser samma angelägenhet
- yrkandena stödjer sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter.

Således kan en tvist anses föreligga även om yrkandena inte stödjer sig på samma rättsliga grund.

H.5.3 Betalningsregel

Ersättning betalas till ditt eget ombud för dina egna ersättningsbara kostnader när ärendet slutredovisats till den del ersättningen inte har betalats till motparten efter verkställighet av dom eller liknande. Om du blir eller kan bli ersättningsskyldig till flera, har vi rätt att fördela återstående försäkringsersättning.

H.6 Om vi inte är överens

Du har rätt att vid tvist om tolkning av försäkringsvillkor för rättsskydds-försäkring begära prövning hos Nämnden för Rättsskyddsfrågor. Ansökan om prövning i nämnden måste göras senast sex månader från det att bolaget förklarat sig ha tagit slutlig ställning i ärendet.

I Överfallsskydd

Detta skydd har du om Egendom anges i ditt försäkringsbrev. Samtliga försäkrade ska anges i försäkringsbrevet med namn och personnummer.

I.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för dig som privatperson om du själv har utsatts för

- misshandel genom uppsåtligt fysiskt våld som inte är ringa
- sexualbrott enligt 6 kap 1-2 §§, 3 § 2 st och 4-6 §§ brottsbalken.

Ersättning lämnas med ett fast ersättningsbelopp. Utöver det fasta ersättningsbeloppet kan du få ersättning för tandskadekostnader och medicinsk invaliditet. Rätt till medicinsk invaliditet föreligger när skadan är läkt, normalt tidigast ett år efter skadedagen.

Om någon närstående dödas genom mord eller dråp lämnar vi anhörigersättning med ett fast belopp.

I.2 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för skada som

- har inträffat i, eller har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning, praktiktjänstgöring eller annan förvärvsverksamhet
- har inträffat på resa till eller från arbetet
- är godkänd, eller kan godkännas som arbetsskada eller ersättas inom ramen för statligt personskadeskydd
- du har tillfogats av någon annan som också omfattas av denna försäkring
- du har tillfogats i samband med att du gjort dig skyldig till brottslig handling som kan leda till dagsböter eller fängelse, eller som har samband med brottslig handling som du utför/ utfört, medverkat till eller främjat.
- du har tillfogats i samband med aktivt deltagande i slagsmål, gängbråk, upplopp och liknande.
- gärningsmannen tillfogat dig i sin tjänsteutövning och som dennes arbetsgivare enligt skadeståndslagen är skyldig att ersätta (arbetsgivarens principalansvar).

I.3 Aktsamhetskrav

Du ska agera så att du undviker att utsätta dig för risken att skadas. Du ska till exempel inte

- själv tillgripa våld eller hot om våld
- ge dig in i situationer där bråk uppstått eller hotar att uppstå
- uppträda provocerande i tal eller handling.

Aktsamhetskraven ovan tillämpas inte vid sexualbrott. Bestämmelser om hur ersättningen kan sättas ned om aktsamhetskraven inte följts finns i avsnittet *M.5 Nedsättning av försäkringsersättning*.

I.4 Ersättningsbelopp

Ersättning är schabloniserad och inkluderar kränkningsersättning, sveda och värk samt kostnader under akuttid.

Om du utsätts för upprepade brott av samma gärningsman eller av en eller flera gärningsmän vid samma tillfälle lämnas endast ett ersättningsbelopp.

Ersättningsbelopp

Brott	Ersättning, kr
Misshandel som inte är ringa	8 000
Misshandel med tillhyggen eller med upprepade sparkar mot liggande person eller misshandel i hemmet	12 000
Grov misshandel	30 000
Grov misshandel medförande livshotande skada	70 000
Våldtäkt	100 000
Våldtäkt mot barn under 15 år	150 000
Övriga sexualbrott enligt 6 kap 2 §, 3 § 2 st och 5-6 §§ brottsbalken	30 000

I.5 Tandskada

Vid behov av tandläkarvård till följd av överfallet ersätts nödvändiga och skäliga kostnader för behandling som utförts av tandläkare.

Behandling och arvode ska ha godkänts av oss i förväg. Ersättning lämnas för kostnader för behandling inom fem år från överfallet. Måste slutbehandlingen på grund av din ålder uppskjutas till senare tidpunkt, ersätts även kostnader för den uppskjutna behandlingen under förutsättning att vi innan du fyllt 25 år godkänt den uppskjutna behandlingen. Slutbehandlingen måste sedan ske innan du fyller 30 år. Ersättning lämnas endast för en slutbehandling per skada.

Med tandskada menas även skada på tandprotes som var på plats i munnen när protesens skadades.

I.6 Invaliditetsersättning

Försäkringen gäller för medicinsk invaliditet. Med medicinsk invaliditet menas en för framtiden bestående nedsättning av kroppens totala rörelse- och funktionsförmåga. Bedömningen görs utifrån vad som objektivt kan fastställas och utan hänsyn till yrke och fritidssysselsättning. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av sinnesfunktion eller inre organ.

Försäkringen ersätter medicinsk invaliditet för bestående men orsakade av överfallsskadan.

Den medicinska invaliditeten bestäms enligt det medicinska tabellverk som fastställs av Svensk Försäkring och gällde vid skadetillfället.

Ersättningsbeloppet räknas fram genom att procentsatsen motsvarande invaliditetsgraden multipliceras med försäkringsbeloppet.

Försäkringsbeloppet är 15 prisbasbelopp. Det prisbasbelopp som gäller vid beräkningstillfället ligger till grund för beräkningen. Försäkringsbeloppet minskas med 5 procent för varje år från och med det att du fyllt 56 år. Reduktionen upphör vid 71 års ålder då 20 procent återstår av det ursprungliga försäkringsbeloppet.

I.7 Anhörigersättning

Om någon närstående till dig dödas genom mord eller dråp lämnar vi anhörigersättning till dig med 25 000 kronor.

I.7.1 Definition av närstående

Med närstående menar vi make, registrerad partner, sambo, föräldrar och barn. Syskon som du sammanbodde med vid dödsfallet räknas också in i denna krets.

I.8 Nödsfallersättning

Om du avlider till följd av mord eller dråp betalar vi till dödsboet ersättning för begravningskostnader med högst 25 000 kronor.

I.9 Högsta ersättningsbelopp

Högsta sammanlagda ersättningsbelopp för överfall, tandskada, medicinsk invaliditet och vid varje skadetillfälle är ett totalbelopp om 1 000 000 kronor, även om flera personer som omfattas av försäkringen skadas.

I.10 Självrisk

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk.

J Kostnader i samband med akut sjukdom och olycksfallsskada

Detta skydd har du om Läkekostnad anges i ditt försäkringsbrev. Samtliga försäkrade ska anges i försäkringsbrevet med namn och personnummer.

J.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för följande nödvändiga och skäligen kostnader som uppstår i samband med akut sjukdom eller olycksfallsskada under avtalad försäkringstid

- kostnader för vård och resor till vård enligt avsnittet J.5
- kostnader för tandvård enligt avsnittet J.6
- merkostnader enligt avsnittet J.9.

J.2 Försäkringen gäller inte för

- Kostnader för vistelse på hälso- och rehabiliteringshem och därmed förenade resor.
- Kostnader för privat sjukvård i Sverige.
- Kostnader som har samband med planerade operationer, kosmetiska behandlingar och ingrepp.
- Kostnader som är förorsakade av att fartyg eller flygplan på grund av din skada eller sjukdom måste ändra sin färdplan.
- Sjukdom som har orsakats av användande av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska medel eller missbruk av läkemedel.
- Den som fyllt 16 år vid deltagande i
 - boxning eller annan kampsport där slag/sparkar eller motsvarande ingår
 - tävling eller träning med motordrivet fordon
 - sport, idrottstävling eller organiserad träning som professionell idrottsutövare. Med professionell idrottsutövare menas att minst ett prisbasbelopp av den förvärvsmässiga inkomsten under det år som skadan inträffade, kommer från den idrott som utövas.
- Kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, konvention, författning, kollektivavtal eller från kommun, landsting och staten.
- Kostnader som kan ersättas av Försäkringskassan i Sverige om du varit ansluten.
- Kostnader för vaccinationer, hälsokontroller och förebyggande hälsovård.

J.3 Begränsningar

- Försäkringen ersätter inte kostnader som orsakas av ett medicinskt tillstånd för vilket du visat symptom redan innan resan startade. Ersättning lämnas dock om det rör sig om en medicinskt sett oväntad akut försämring av hälsotillståndet. Den akuta fasen anses vara över då ditt tillstånd stabiliserats, även om behandlingen fortsätter.
- Försäkringen ersätter inte kostnader som uppkommit på grund av att kroppsfel (sjukdom, sjukliga förändringar eller lyte) förelåg när olycksfallsskadan inträffade.
- Vid graviditet lämnas ersättning om hälsotillståndet blir akut försämrat. Försäkringen gäller inte för kostnader som har samband med normal graviditet och förlossning.

J.4 Definitioner

Sjukdom

Med sjukdom menas en sådan försämring av hälsotillståndet som inte är att betrakta som olycksfallsskada.

Sjukdomar med medicinskt samband räknas som ett och samma sjukdomsfall.

Olycksfallsskada

Med olycksfallsskada menas kroppsskada som drabbar dig ofrivilligt genom plötslig yttre händelse. Olycksfallsskadan ska ha krävt läkarbehandling. Total hälseneruptur, vridvåld mot knä samt smitta på grund av fästingbett ersätts som olycksfallsskada.

Med olycksfallsskada jämställs skada på grund av förfrysning, värme-slag eller solsting. Sådan kroppsskada anses ha inträffat den dag den visar sig.

Med olycksfallsskada menas inte

- kroppsskada till följd av överansträngning, ensidig rörelse, förslitningsskada eller åldersförändringar (kroppsskada som vanligtvis inte betraktas som olycksfallsskada är exempelvis ryggsnitt, diskbråck och muskelbristning)
- skada som uppkommit genom vridvåld, om inte vridvåldet är orsakat genom en direkt yttre händelse (avser inte vridvåld mot knä)
- skada som uppkommit på grund av smitta genom bakterie, virus eller annat smittämne (avser inte smitta på grund av fästingbett)
- skada som uppkommit genom användning av medicinska preparat eller genom ingrepp, behandling eller undersökning som inte orsakats av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring
- sådant tillstånd som även om det konstaterats efter en olycksfallsskada enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på olycksfallsskadan utan på sjukdom, åldersförändringar, lyte eller sjukliga förändringar.

Nära anhörig

Med nära anhörig menas make, registrerad partner, sambo, barn, syskon, föräldrar och svärföräldrar, mor- och farföräldrar, svärson, svärdotter, barnbarn samt person som har vårdnad om anhörig inom din familj.

Medförsäkrad

Med medförsäkrad avses medföljande make, registrerad partner, sambo och barn som anges i försäkringsbrevet.

J.5 Kostnader för vård och resor till vård

Försäkringen gäller för

- kostnader för vård utförd av opartisk och behörig läkare på resmålet, sjukhusvård och behandling som läkaren föreskriver
- kostnader för resor när du behöver uppsöka läkare eller sjukhus för vård och behandling. Reser du med egen bil får du ersättning med 20 kronor per mil
- kostnader för läkarintyg och andra handlingar som vi behöver för att reglera skadan.

Vi avgör i samråd med SOS International om vård ska ske i vistelselandet eller i Sverige.

Begränsningar

- Vid olycksfallsskada lämnas ersättning under längst tre år räknat från första läkarbesöket på vistelseorten.
- Vid sjukdom lämnas ersättning under längst 60 dagar från första läkarbesöket på vistelseorten.

J.6 Kostnader för tandvård

Akuta tandbesvär

Försäkringen gäller för kostnader för tillfällig behandling hos tandläkare på vistelseorten vid akuta tandbesvär.

Ersättning lämnas med högst 5 000 kronor under en avtalsperiod på ett år. Detta oavsett om tandbesvären har ett medicinskt samband eller inte. Med tillfällig behandling menas sådan provisorisk behandling som är nödvändig för att akut förhindra och minska risken för ytterligare tandbesvär.

Olycksfallsskada

Försäkringen gäller för kostnader för behandling av tandskada i samband med olycksfallsskada. Ersättning lämnas under avtalad försäkringstid, dock längst tre år räknat från den dag händelsen inträffade.

Implantatbehandling vid olycksfallsskada ersätts inom ramen för utbyte av ersättningsberättigande tandvårdsstöd i Sverige. Högsta ersättningsbelopp är 10 000 kronor. Har du fått ersättning för slutbehandling av tandskadan lämnas inte ytterligare ersättning.

Vi ska, med undantag för akut behandling, godkänna kostnaden och behandlingen innan någon behandling påbörjas.

Försäkringen gäller inte för

- kostnader för normal eller löpande tandvård
- kostnader för tandreglering.

Begränsningar

- Tandskada som uppkommit genom tuggning eller bitning anses inte vara olycksfallsskada.
- Om du vid tiden för olycksfallsskadan har förändringar på tänderna och därmed ett tandbehandlingsbehov vad avser de skadade tänderna, äger vi rätt att i skälig omfattning helt eller delvis sätta ned ersättningen.

J.7 Kostnader för hemtransport av avliden

Försäkringen gäller för kostnader för att vid dödsfall transportera den avlidne till hemorten i Sverige. Nödvändiga kostnader för transportens genomförande samt merkostnad för medföljande medförsäkrades hemresa ersätts också. I stället för hemtransport kan vi betala kostnaderna för begravning på vistelseorten, om inte denna kostnad överstiger hemtransportkostnaden.

Kostnader och färdsätt ska på förhand godkännas av SOS International eller av oss.

J.8 Kostnader för nära anhörigas resa till svårt sjuk

Försäkringen gäller för kostnader för högst två nära anhörigas resa från Sverige och åter samt merkostnader för mat och logi, om du blir sjuk eller råkar ut för olycksfallsskada utomlands och läkare bedömer tillståndet som livshotande. Detsamma gäller vid dödsfall utomlands när begravning äger rum på vistelseorten.

Kostnader och färdsätt ska på förhand godkännas av SOS International eller av oss.

J.9 Merkostnader.

Försäkringen gäller för

- Nödvändiga och skäliga merkostnader för dig och medföljande medförsäkrade, för mat och logi som uppstått på grund av akut sjukdom eller olycksfallsskada under längst 60 dagar räknat från första läkarbesöket. Förutsättningen är att sjukdomen eller olycksfallsskadan enligt intyg från opartisk och behörig läkare på resmålet medfört att din restid förlängts eller att du tvingats ändra boendeform.
- Nödvändiga och skäliga merkostnader för hemresa om du på grund av sjukdom eller olycksfallsskada måste återvända till hemorten i Sverige på annat sätt än som planerat. Istället för hemresa kan vi betala kostnaden för att ansluta till den fortsatta resan, om inte denna kostnad överstiger kostnaden för hemresa:
 - Om din försäkring avser studier eller arbete ersätts även kostnader för eventuell återresa till studie-/arbetsorten.
 - Merkostnader för dig och medföljande medförsäkrade ska på förhand godkännas av SOS International eller oss.
- Nödvändiga och skäliga merkostnader för telefonsamtal till SOS International, när hemresan inte kan genomföras som planerat, med högst 500 kronor.

J.10 Om något allvarligt hänt hemma

Försäkringen gäller när du tvingas avbryta din resa på grund av att

- nära anhörig har blivit allvarligt sjuk eller råkat ut för svårare olycksfallsskada, och läkare bedömer tillståndet som livshotande
- nära anhörig har avlidit
- väsentlig skada drabbar din privata bostad i Sverige genom oförutsedd händelse.

Du får ersättning för merkostnader för omedelbar resa till hemorten med transportmedel i reguljär trafik. Ersättning lämnas också för merkostnader till medförsäkrad.

Om din försäkring avser studier eller arbete ersätter vi kostnader för eventuell återresa till studie-/arbetsorten för dig och medförsäkrad. Ersättning för att återresa lämnas senast ett år från hemkomsten till Sverige.

Kostnader och färdsätt ska på förhand godkännas av SOS International eller oss.

Begränsning

När nära anhörig avlidit eller när väsentlig skada drabbat din privata bostad i Sverige får du endast ersättning om du kommer hem minst 48 timmar före den planerade hemkomsten.

J.11 Självrisk

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller istället denna.

K Övrigt reseskydd

Detta skydd har du om Egendom anges i ditt försäkringsbrev. Samtliga försäkrade ska anges i försäkringsbrevet med namn och personnummer.

K.1 Resestartskydd

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller, om du på grund av en plötslig och oförutsedd händelse under den påbörjade resan, anländer för sent till flygplats, tågstation eller liknande och därför inte hinner med en på förhand bokad och betald

- utresa från Norden eller studie-/arbetsorten eller
- hemresa till Norden eller studie-/arbetsorten.

Förutsättningen är att du påbörjat resan i så god tid att du under normala förhållanden och med hänsyn till väderlek och trafiksituation skulle ha hunnit boka in dig och ditt bagage i enlighet med vad som krävs av researrangör och transportföretag.

Du får ersättning för skäliga merkostnader som uppstår för att du ska kunna ansluta dig till resan. Om det vid utresan inte går att ordna så att du kan ansluta dig betalar vi istället merkostnader för hemresa och reseavbrott.

Begränsning

Försäkringen ersätter inte kostnad som du kan återfå från researrangör eller transportföretag. Har du rätt till ersättning enligt detta avsnitt betalar vi inte förseningsersättning enligt avsnittet L.3.3 Personförsening.

Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar merkostnader med högst 5 000 kronor per försäkrad. Reseavbrott ersätts i längst 45 dagar och med högst 500 kronor per försäkrad och dag.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

K.2 Merkostnader för anslutning på hemresa till Norden

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om det allmänna färdmedel du reser med är försenat till hemresan i Norden och du därför inte hinner med en bokad anslutning till hemorten.

Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar merkostnader med högst 1 000 kronor per försäkrad.

Begränsning

Har du rätt till ersättning enligt detta avsnitt betalar vi inte förseningsersättning enligt avsnittet L.3.3 Personförsening.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

K.3 Reseavbrott

För dig som har en försäkring som gäller för studier eller arbete gäller detta avsnitt endast vid semesterresa med övernattnings utanför studie-/arbetsorten i högst 45 dagar i hela världen.

K.3.1 Akut sjukdom eller olycksfallsskada

Försäkringen gäller om du på grund av akut sjukdom eller olycksfallsskada

- ordinerar vila i fem eller mer av resans dagar *eller*
- läggs in på sjukhus för vård över natt *eller*
- måste avbryta resan och återvända till hemorten i Sverige eller till studie/arbetsorten i utlandet.

För att du ska ha rätt till ersättning krävs ett läkarintyg utfärdat av operativ och behörig läkare på resmålet. Av läkarintyget ska framgå diagnos, ordination och antal sjukdagar. Som första sjukdag räknas dagen för första läkarbesöket. Saknas ordination om vila i läkarintyget beräknar vi antalet sjukdagar vid sjukdom enligt följande schablon:

- förkylning/övrig luftvägsinfektion med feber – högst 3 dagars vila
- magbesvär – högst 3 dagars vila
- halsont med feber – högst 3 dagars vila
- influensa – högst 4 dagars vila
- bihåleinflammation med feber – högst 3 dagars vila
- öroninflammation med feber – högst 3 dagars vila
- lunginflammation – högst 4 dagars vila.

Hemresa i förtid ska i förväg godkännas av SOS International eller av oss. Du får ersättning för reseavbrott för de dagar du inte kunnat utnyttja resan. Vi betalar också reseavbrott till en (1) medföljande medförsäkrad.

Undantag och begränsningar

- Försäkringen gäller med de undantag och begränsningar som anges i avsnitten *J.2 Försäkringen gäller inte för* och *J.3 Begränsningar*.
- Reseavbrott ersätts inte om vårdbehov förelåg eller kunnat förutses redan då resan startade.
- Ersättning lämnas inte till avlidens dödsbo.

K.3.2 Om något allvarligt har hänt hemma

Försäkringen gäller om du tvingas avbryta resan på grund av att

- nära anhörig har blivit allvarligt sjuk eller råkat ut för svårare olycksfallsskada och läkare bedömt tillståndet som livshotande
- nära anhörig avlidit
- väsentlig skada har drabbat din privata bostad i Sverige genom oförutsedd händelse.

Hemresan ska i förväg godkännas av SOS International eller av oss. Du får ersättning för reseavbrott för de dagar du inte kunnat utnyttja resan. Vi betalar också reseavbrott till en (1) medföljande medförsäkrad.

K.3.3 Resekostnad

Med resekostnad menar vi det belopp som du före skadetillfället betalat för

- övernattnings på hotell eller motsvarande
- stuga eller lägenhet som du hyrt av privat uthyrare i högst 45 dagar under förutsättning att du har ett hyresavtal
- färdbiljett, logi och annat arrangemang hos resebyrå eller transportföretag
- hyrd bil hos biluthyrningsföretag
- liftkort, green-fee, hyra av sportutrustning samt bokade evenemang och utflykter som du inte kunnat utnyttja och som du inte kan få tillbaka från annat håll.

K.3.4 Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar högst 500 kronor per försäkrad och dag i längst 45 dagar. Vid resa med bil lämnas ersättning för högst 500 mil.

Ersättning lämnas för de dagar som du inte har kunnat utnyttja som planerat. Du får ersättning med så stor del av resekostnaden som svarar mot förhållandet mellan antalet utnyttjade dagar och resans totala antal dagar enligt uppgjorda resplaner, resdagar inräknade.

Begränsning

Från ersättningen drar vi av den återbetalning som du kan få av researrangör, trafikföretag, hotell eller liknande.

Exempel: Din resa på totalt 14 dagar har kostat 14 000 kronor. Du ligger sjuk i sex dagar. Du får då ersättning för sex av 14 dagar, max 500 kronor per dag, det vill säga totalt 3 000 kronor.

Reser du med egen bil får du ersättning med 20 kronor per mil för närmaste färdväg från resans start till platsen där resan avbryts och åter.

K.3.5 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

K.4 Hemresa vid katastrof

K.4.1 Försäkringen gäller

För nödvändiga och skäligena merkostnader för omedelbar hemresa till Sverige om du omedelbart måste avbryta din utlandsresa i förtid på grund av att det

- har uppstått en naturkatastrof
- har inträffat en terrorhandling
- har uppstått krig.

Försäkringen gäller också för förlust av resgods som konfiskerats eller som du tvingats lämna kvar på grund av evakuering.

Begränsningar

- Händelsen ska ha inträffat på det resmål där du befinner dig och ha ägt rum under resan.
- Händelsen ska ha fått till följd att Utrikesdepartementet avråder från resor till det aktuella området.
- I område som drabbats av krigsutbrott gäller försäkringen inom tre månader räknat från oroligheternas utbrott om du vistades i det drabbade området vid utbrottet och du inte har deltagit i händelserna eller tagit befattning med dem som rapportör eller liknande.

K.4.2 Försäkringen gäller inte för

- utnyttjad resekostnad enligt avsnittet *K.3 Reseavbrott*
- kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, konvention, författning, kollektivavtal eller från kommun, landsting och staten.

K.4.3 Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar högst 10 000 kronor per försäkrad.

K.4.4 Självrisk

Försäkringen gäller med grundsjälvrisk. Har vi avtalat om förhöjd självrisk gäller istället denna.

L Tilläggsförsäkringar

Tilläggsförsäkringen ska särskilt anges i ditt försäkringsbrev för att gälla. Om inget annat anges gäller reglerna i avsnitten A, B, J och M även för tilläggsförsäkringarna.

L.1 Återbetalning av utbildningskostnad

L.1.1 em försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för de personer vars namn och personnummer särskilt anges i försäkringsbrevet under rubriken Tilläggsförsäkringar.

L.1.2 örsäkringen gäller

Måste du avbryta dina studier under vistelsen utomlands återbetalar försäkringen utbildningskostnaden om

- du eller nära anhörig har blivit allvarligt sjuk, råkat ut för svårare olycksfallsskada eller avlidit
- väsentlig skada drabbar din privata bostad i Sverige genom oförutsedd händelse
- skolan/universitetet stängs på grund av myndighetsbeslut eller händelse som beskrivs i avsnittet K.4 Hemresa vid katastrof.

L.1.3 Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 25 000 kronor per försäkrad och läsår, varav högst 12 500 kronor per försäkrad och termin.

L.1.4 Ersättningsregler

Du får ersättning för den del av utbildningskostnaden som motsvaras av den outnyttjade utbildningstiden sedan avbrottet har inträffat.

Med utbildningskostnad avses den kursavgift som du betalt till skolan/universitetet. Studiematerial, kost och logi betraktas inte som utbildningskostnad.

Vid sjukdom och olycksfallsskada krävs det ett skriftligt intyg från opartisk och behörig läkare att du måste avbryta dina studier.

L.1.5 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.2 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid olycksfallsskada

L.2.1 Omfattning

Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för de personer vars namn och personnummer särskilt anges i försäkringsbrevet under rubriken Tilläggsförsäkringar.

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för medicinsk invaliditet och dödsfall på grund av olycksfallsskada.

Olycksfallsskada

För definition av olycksfallsskada se avsnittet J.4 Definitioner.

L.2.2 Invaliditetsersättning

Medicinsk invaliditet

Med medicinsk invaliditet menas för framtiden bestående nedsättning av den skadades kroppsfunction på grund av olycksfallsskada. Hänsyn tas endast till sådan nedsättning som objektivt kan fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av sinnesfunktion

eller inre organ. Var funktionsförmågan redan tidigare nedsatt i skadad kroppsdel frånräknas motsvarande medicinska invaliditetsgrad. Den totala invaliditetsgraden begränsas till 100 procent på grund av olycksfallsskada.

Medicinsk invaliditet för tandförlust eller tandskada ingår inte.

Gradering av invaliditet

Den medicinska invaliditeten bestäms enligt det medicinska tabellverk som fastställs av Svensk Försäkring och gällde vid skadetillfället.

Till grund för bestämning av invaliditetsgraden läggs sådana skador och symptom som objektivt kan fastställas. Bestämningen sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga minskats. Om den förlorade kroppsdelens kan ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden med beaktande av protesfunktionen.

Rätt till invaliditetsersättning

Den försäkrade har rätt till invaliditetsersättning om minst ett år har förflutit från skadetillfället. Behandling inklusive medicinsk rehabilitering ska ha avslutats. Den definitiva invaliditetsgraden ska fastställas snarast möjligt, men kan skjutas upp så länge det är nödvändigt enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till de rehabiliteringsmöjligheter som finns.

Ersättningsbelopp

Ersättning vid medicinsk invaliditet

Situation	Försäkringsbelopp
Invaliditet mindre än 50 procent	10 prisbasbelopp
Invaliditet 50 procent eller mer	20 prisbasbelopp

Ersättningsbeloppet för den medicinska invaliditeten utgör en mot invaliditetsgraden svarande del av försäkringsbeloppet. Försäkringsbeloppet är 10 prisbasbelopp. Bedöms den medicinska invaliditetsgraden till 50 procent eller högre, beräknas ersättningen på det dubbla försäkringsbeloppet det vill säga 20 prisbasbelopp. Om den försäkrade vid skadetillfället fyllt 55 år reduceras försäkringsbeloppet med 5 procentenheter för varje år som den försäkrades ålder överstiger 55 år. Reduceringen görs med högst 50 procent av försäkringsbeloppet.

Utbetalning sker till den försäkrade.

Avlider den försäkrade innan rätt till invaliditetsersättning uppkommit, utbetalas ingen invaliditetsersättning. Avlider den försäkrade sedan rätt till invaliditetsersättning uppkommit, men innan slutlig betalning skett, utbetalas det belopp som svarar mot den säkerställda definitiva medicinska invaliditetsgraden som beräknas ha funnits vid dödsfallet. Utbetalning sker till den försäkrades dödsbo. Är den försäkrade omyndig och ersättningen vid utbetalningstillfället överstiger ett prisbasbelopp sätts ersättningen in på ett konto med överförmyndarspär.

Värdesäkring

Vid varje årsförfallodag för försäkringen fastställs de försäkringsbelopp som ska gälla fram till nästa årsförfallodag. Då tillämpas det prisbasbelopp enligt lagen om allmän försäkring som gäller för januari det kalenderår aktuellt årsförfallodag inträffar.

Vid utbetalning av invaliditetsersättning, ersättning för vanprydande ärr och dödsfallskapital grundas ersättningen på det prisbasbelopp enligt lagen om allmän försäkring som gäller det år utbetalningen sker.

Om rätt till ersättning föreligger trots att försäkringen inte längre är i kraft, grundas ersättningen på det försäkringsbelopp som skulle ha gällt om försäkringen fortfarande var i kraft.

Har förskott utbetalats avräknas detta. Beloppet uppräknas då med hänsyn till prisbasbeloppets förändring under mellantiden.

När ersättningen för den medicinska invaliditeten beräknas utgår vi från följande försäkringsbelopp:

Exempel: Den medicinska invaliditeten har fastställts till 20 procent. Ersättningen blir då 20 procent av 10 prisbasbelopp = 2 prisbasbelopp. Om den försäkrade vid skadetillfället är 57 år reduceras beloppet med 10 procent. Ersättningen blir då 1,8 prisbasbelopp.

L.2.3 Ersättning för vanprydande ärr

Rätt till ersättning inträder först efter avslutad behandling och sedan ärr eller kosmetisk defekt bedömts vara kvarstående för framtiden, dock tidigast två år från det att olycksfallsskadan inträffade.

En förutsättning för ersättning är att olycksfallsskadan krävt läkarbehandling.

Ersättningens storlek beräknas på 10 prisbasbelopp enligt en särskild vid utbetalningstillfället gällande ärrtabell.

L.2.4 Dödsfallsersättning

Rätt till dödsfallsersättning föreligger om olycksfallsskada leder till dödsfall inom tre år från olycksfallsskadan.

Ersättningsbelopp dödsfall

Ersättningsbeloppet är ett prisbasbelopp. Utbetalning av dödsfallsersättning görs till den försäkrades dödsbo.

L.2.5 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.3 Utökat reseskydd

L.3.1 Omfattning

Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för de personer som anges i avsnitt A.2 För vilka försäkringen gäller.

Var och när försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen när du är på resa med övernattnings utanför hemorten.

Undantag

Försäkringen gäller inte vid tjänsteresa.

L.3.2 Avbeställningsskydd

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om du före avresan från hemorten i Sverige eller studie-/arbetsorten i utlandet tvingas avbeställa en resa på grund av att

- du, din medresenär som tillsammans med dig beställt resa till samma resmål, nära anhörig till dig eller din medresenär eller person som du skulle besöka på resan, drabbats av akut sjukdom eller olycksfallsskada
- din medresenär som tillsammans med dig beställt resa till samma resmål, nära anhörig till dig eller din medresenär eller person som du skulle besöka på resan, avlidit
- din privata bostad i Sverige skadats väsentligt genom plötslig och oförutsedd händelse.

Begränsning

Försäkringen gäller endast

- om researrangemanget avbeställs omgående efter att avbeställningsorsaken blir känd.

Försäkringen gäller inte

- Vid olycksfallsskada eller sjukdom som fanns eller var känd redan när resan bokades. Försäkringen gäller om hälsotillståndet blivit akut försämrat och det inte gått att förutse detta.
- Vid sjukdom orsakad av användande av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel eller narkotika eller missbruk av läkemedel.
- Om resan beställts mot läkares råd.

Ersättningsregler

Ersättning lämnas för resekostnad som du inte kan få tillbaka från researrangör, trafikföretag, hotell eller liknande. För definition av resekostnad se avsnittet K.3.3 Resekostnad.

Ersättning lämnas inte till avlidens dödsbo.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 45 000 kronor per försäkrad. Om flera som omfattas av försäkringen är med på resan, är det sammanlagda högsta ersättningsbeloppet 75 000 kronor.

Intyg

Vid sjukdom och olycksfallsskada krävs läkarintyg och andra handlingar som kan ha betydelse för vår bedömning och som bekräftar att resan inte kan genomföras.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.3.3 Personförsening

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om du inte kan fullfölja din påbörjade resa som planerat på grund av att det allmänna färdmedlet, som du reser med, blir förse-
nat eller inställt. Blir du förse-
nat mer än åtta timmar får du ersättning
med 1 000 kronor. Efter 36 timmars försening får du ersättning med
ytterligare 2 000 kronor.

Begränsning

Du får inte ersättning enligt detta avsnitt om du får ersättning enligt
avsnittet *K.1 Resestartskydd*.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 3 000 kronor per försäkrad.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.3.4 Bagageförsening

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om ditt bagage blir förse-
nat på utresan från Sverige
eller från studie-/arbetsorten. Kommer bagaget till resmålet mer än åtta
timmar senare än du får du ersättning med 1 000 kronor per kolli. Efter
36 timmars försening får du ersättning med ytterligare 1 000 kronor.

Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte om bagaget blir förse-
nat på hemresan till Sverige
eller studie-/arbetsorten.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 2 000 kronor per kolli och högst
10 000 kronor sammanlagt.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.3.5 Resestartskydd

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller med samma förutsättningar som anges
i avsnittet *K.1 Resestartskydd* men med ett högre ersättningsbelopp.

Dessutom gäller försäkringen om du inte hinner med en på förhand
bokad och betald anslutningsresa i Europa, på grund av en plötslig och
oförutsedd händelse som inträffar under den påbörjade utresan från Nor-
den och som du inte kunnat förhindra. Förutsättningen är att du påbörjat
färden i så god tid att du under normala förhållanden och med hänsyn till
väderlek och trafiksituation skulle ha hunnit boka in dig och ditt bagage
i enlighet med vad som krävs av researrangör och transportföretag.

Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar merkostnader med högst 15 000 kronor per försäkrad. Rese-
avbrott ersätts i längst 45 dagar och med högst 1 000 kronor per försäk-
rad och dag. Beloppen gäller inklusive den ersättning du kan få enligt
avsnittet *K.1 Resestartskydd*.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.3.6 Reseavbrott

Akut sjukdom eller olycksfallsskada

Försäkringen gäller med samma förutsättningar som anges i avsnittet
K.3.1 Akut sjukdom och olycksfallsskada men från första sjukdagen. Både
du och medföljande medförsäkrade får ersättning för reseavbrott för det
antal dagar som du eller medresenär på grund av akut sjukdom eller
olycksfallsskada

- ordinerar vila eller
- läggs in på sjukhus för vård över natt eller
- måste avbryta resan och åka hem i förtid.

Om något allvarligt hänt hemma

Försäkringen gäller under samma förutsättningar som anges i avsnittet
K.3.2 Om något allvarligt har hänt hemma med den skillnaden att både du
och medföljande medförsäkrade får ersättning för reseavbrott och mer-
kostnader när du eller medresenär tvingas avbryta resan på grund av att

- nära anhörig blivit allvarligt sjuk eller råkat ut för svårare olycksfalls-
skada och läkare bedömt tillståndet som livshotande
- nära anhörig avlidit
- väsentlig skada drabbat din eller medresenärs privata bostad i Sverige
genom oförutsedd händelse.

Högsta ersättningsbelopp

Reseavbrott ersätts i längst 45 dagar och med högst 1 000 kronor per för-
säkrad och dag. Beloppen gäller inklusive den ersättning du kan få enligt
avsnittet *K.3 Reseavbrott*.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.3.7 Outnyttjad aktivitet

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om du inte kan fullfölja en på förhand bokad och
betald fysisk aktivitet under resan på grund av att du drabbats av akut
sjukdom eller olycksfallsskada.

För att få ersättning måste du kunna uppvisa intyg från opartisk och
behörig läkare på resmålet som visar antalet sjukdagar och i förekomman-
de fall ordination vila eller att du varit förhindrad att utöva aktiviteten på
grund av sjukdomen eller olycksfallsskadan. Som första sjukdag räknas
dagen för första läkarbesöket.

Du får ersättning med dagsandelar av aktivitetens pris för till exempel
kursavgift, greenfee, dykkurs, liftkort eller utflykter.

Begränsning

Har du rätt till ersättning enligt detta avsnitt betalar vi inte ersättning enligt avsnitten *K.3 Reseabrott*, *L.3.6 Reseabrott* och *L.3.8 Ersättningsresa*.

Högsta ersättningsbelopp

Vi betalar högst 1 000 kronor per försäkrad och dag i längst 10 dagar.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L.3.8 Ersättningsresa

Försäkringen gäller

Försäkringen gäller om du eller medresenär som tillsammans med dig beställt resa till samma resmål:

- Blir akut sjuk eller råkar ut för olycksfallsskada och läggs in på sjukhus eller av opartisk och behörig läkare på resmålet ordinerar vila. Förut-sättningen är att den ordinerade vilan eller sjukhusvistelsen överstiger mer än halva antalet resdagar och du inte kunnat utnyttja resan som planerat.
- Av medicinska skäl som följd av sjukdom eller olycksfallsskada måste återvända till hemorten i Sverige eller vistelseorten i utlandet under resans första hälft.

Försäkringen gäller också om medresenär, som tillsammans med dig beställt resa till samma resmål, avlider under resans första hälft.

Vidare gäller försäkringen om du tvingas åka hem i förtid under resans första hälft på grund av att

- nära anhörig har blivit allvarligt sjuk eller råkat ut för svårare olycksfallsskada och läkare bedömt tillståndet som livshotande
- nära anhörig avlidit
- väsentlig skada har drabbat din privata bostad i Sverige genom en oförutsedd händelse.

Hemresan ska i förväg godkännas av SOS International eller av oss.

Försäkringen gäller inte

- kostnader för avbruten resa som inte är tidsbestämd innan avresan från Sverige eller vistelseorten i utlandet
- kostnader som kan ersättas från reseföretag
- vid sjukdom eller olycksfallsskada där vårdbehov har kunnat förutses innan resan påbörjats.

Har du rätt till ersättningsresa betalar vi inte reseabrott enligt avsnittet *K.3 Reseabrott*.

Ersättningsregler

- Ersättning lämnas för resekostnad som du inte kan få tillbaka från researrangör, trafikföretag, hotell eller liknande. För definition av resekostnad se avsnittet *K.3.3 Resekostnad*.
- Försäkringen omfattar också ersättningsresa för medföljande medförsäkrade om sjukdomen/olycksfallsskadan medfört att inte heller de väsentligen kunnat utnyttja resan som de planerat.
- Ersättning lämnas inte till avlidens dödsbo.

Intyg

För att du ska ha rätt till ersättning krävs att behandlande läkare på resmålet skriftligen intygar diagnos, ordination och antal sjukdagar. Som första sjukdag räknas dagen för första läkarbesöket. Saknas ordination om vila i läkarintyget beräknar vi antalet sjukdagar vid sjukdom enligt schablon i avsnittet *K.3.1 Akut sjukdom eller olycksfallsskada*.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 45 000 kronor per försäkrad. Om flera som omfattas av försäkringen är med på resan, är det sammanlagda högsta ersättningsbeloppet 75 000 kronor per skadetillfälle.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

M Allmänna bestämmelser

För den här försäkringen gäller svensk lag. De viktigaste bestämmelserna för försäkringsavtalet finns i försäkringsavtalslagen.

All kommunikation sker på svenska.

M.1 Försäkringsavtalet

Försäkringen gäller under den tid som anges i försäkringsbrevet. Gäller din försäkring kortare tid än ett år upphör den automatiskt efter försäkringstidens slut. Ska din utlandsvistelse vara längre än ett år kommer försäkringen att förnyas för ett år i taget. Observera att den sammanlagda försäkringstiden är begränsad och framgår av ditt försäkringsbrev.

Vi ansvarar endast för skada genom händelse som inträffar under försäkringstiden, om inte annat särskilt anges i försäkringsvillkoren. Har skada uppstått gradvis ansvarar vi endast för den del av skadan som uppstått under försäkringstiden.

Om din försäkring ska förnyas sker detta under förutsättning att premien betalas inom 30 dagar från den dag vi sänt ut avi. Vårt ansvar inträder först dagen efter den dag premien betalades. Detta gäller inte om annat avtalats eller framgår av omständigheterna.

Vill du inte att din försäkring ska förnyas kan du när som helst, oavsett orsak, säga upp försäkringen genom att meddela oss att du inte vill att din försäkring ska förnyas efter försäkringstidens slut. Vi kan säga upp försäkringen endast om det finns särskilda skäl.

Under försäkringstiden kan du säga upp din försäkring i vissa situationer, till exempel om försäkringsbehovet upphört eller om vi har ändrat villkoren för din försäkring. Vi kan säga upp försäkringen endast om det finns synnerliga skäl.

M.2 Betalning

Försäkringen börjar gälla under förutsättning att den är betald. Vårt ansvar inträder först dagen efter den dag premien betalades och gäller till och med försäkringstidens sista dag.

En förnyad försäkring ska betalas senast när den nya försäkringstiden börjar. Du har dock alltid en månad på dig att betala räknat från det att vi skickade ut krav på betalning.

M.3 Vid risk för skada och då skada inträffat

När en skada inträffar eller hotar att omedelbart inträffa måste du försöka hindra eller begränsa skadan. Vi betalar rimlig kostnad som du haft för att hindra eller begränsa skada om du inte har rätt till ersättning från annat håll.

Efter att en skada inträffat måste du medverka till vår utredning av det inträffade och lämna oss de upplysningar vi behöver för att reglera ditt ärende. Du ska:

- Anmäla skada till oss så snart som möjligt.
- Polisanmäla stöld, rån eller överfall på den ort där skadan inträffat. Skada som inträffar under transport eller på hotell ska dessutom anmälas till transportföretaget eller hotellet.
- Lämna oss specificerat krav på ersättning samt ge oss de upplysningar och handlingar – till exempel inköpskvitton och läkarintyg – som vi behöver för att reglera skadan.
- Informera oss om det finns någon annan försäkring som gäller för samma skada. Finns flera försäkringar har du inte rätt till högre ersättning än vad som sammanlagt svarar mot skadan.
- Behålla skadade föremål så att vi får möjlighet att göra besiktning. Du måste medverka till besiktning av såväl skadad som oskadad egendom.

Force majeure

Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadeutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av

- krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror
- myndighetsåtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

Dröjsmålsränta

Skulle det, trots att du gjort vad vi kräver av dig, dröja mer än en månad innan du får ersättning får du ränta på det belopp du är berättigad till. Dröjsmålsräntan beräknas enligt räntelagen. Om vi måste vänta på polisutredning eller värdering får du ränta enligt Riksbankens referensränta.

Begränsning

Vi betalar inte ut räntebelopp som understiger 100 kronor.

Skaderegistrering

Vi äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

M.4 Undantag för krigsskador, atomskador och terrorism

Försäkringen gäller inte

- För skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror. Om du är på resa utanför Sverige gäller dock försäkringen i vissa situationer, se avsnitt A.1 *Var och när försäkringen gäller*.
- För skada som direkt eller indirekt orsakats av atomkärnprocess.
- För skada genom spridande av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terrorism.

Definition av terrorism

Organiserade våldshandlingar riktade mot civilbefolkningen i syfte att skapa skräck och allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land.

M.5 Nedsättning av försäkringsersättning

I vissa fall kan din försäkringsersättning sättas ned, minskas, på grund av att du inte följt dina skyldigheter enligt villkor och lag. Om nedsättning blir aktuell görs en bedömning utifrån vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna i det aktuella fallet. I detta avsnitt räknas de situationer upp där nedsättning kan bli aktuell.

Felaktiga uppgifter om din försäkring

Uppgifter som ligger till grund för din försäkring framgår av ditt försäkringsbrev. Du måste kontrollera att dessa uppgifter är riktiga och kontakta oss om något inte stämmer eller om en uppgift som anges i försäkringsbrevet ändras. Om du inte meddelar oss felaktiga eller ändrade uppgifter kan ersättningen sättas ned.

Om ditt försäkringsbelopp ska motsvara värdet av försäkrad egendom (helvärde), är det viktigt att du kontrollerar försäkringsbeloppet så att det stämmer med värdet på din egendom i bostaden. Om försäkringsbeloppet är för lågt riskerar du att vara underförsäkrad vilket innebär att du inte får ut hela värdet av din egendom vid en skada.

Vid skada

Har du inte följt anvisningarna enligt avsnittet *M.3 Vid risk för skada och då skada inträffat*, kan ersättningen sättas ned.

Har du lämnat oriktiga eller undanhållit uppgifter som har betydelse för din rätt till ersättning och detta skett uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet, kan ersättningen sättas ned.

Åsidosättande av aktsamhetskrav

Har du inte följt de aktsamhetskrav som anges i villkoren kan ersättningen från försäkringen sättas ned.

Framkallande av försäkringsfallet

Har du framkallat försäkringsfallet eller förvärrat följderna av ett försäkringsfall genom uppsåt får du ingen ersättning.

Har du framkallat försäkringsfallet genom grov vårdslöshet kan ersättningen utebli eller sättas ned.

Psykisk störning eller barn

Har barn under tolv år eller person som lider av sådan psykisk störning som avses i 30 kap 6§ brottsbalken, inte följt aktsamhetskrav eller orsakat en skada med uppsåt eller grov vårdslöshet, gör vi ingen nedsättning.

Identifikation

I vissa nedsättningssituationer jämför vi ditt handlande med handlande av den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen, och din make, sambo och annan familjemedlem, när den försäkrade egendomen utgör bostad eller bohag i en sådan bostad.

Identifikation tillämpas i följande situationer:

- reglerna vid skada om att du måste försöka hindra eller begränsa en skada som inträffar eller hotar att omedelbart inträffa
 - åsidosättande av aktsamhetskrav
 - framkallande av försäkringsfallet genom grov vårdslöshet eller uppsåt.
- Reglerna om identifikation tillämpas inte om det finns synnerliga skäl mot detta.

M.6 Återkrav

I samma utsträckning som vi har betalt ersättning för skada, övertar vi rätten att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Du får inte träffa överenskommelse med den som är ansvarig för skadan, som innebär att du helt eller delvis avstår från din rätt till ersättning från denne.

M.7 Preskription

Du förlorar din rätt till försäkringsersättning eller annat skydd om du inte väcker talan mot oss inom tio år från den tidpunkt då din rätt till ersättning eller skydd ur försäkringen uppkom.

Om du anmält skadan till oss inom den tid som angetts här ovan, har du alltid sex månader på dig att väcka talan mot oss, sedan vi lämnat slutligt besked i ersättningsfrågan.

Med väcka talan menas att ansöka om stämning i domstol.

M.8 Dubbelförsäkring

Om försäkrat intresse även omfattas av annan försäkring och det i den andra försäkringen finns förbehåll vid dubbelförsäkring gäller samma förbehåll i denna försäkring.

M.9 Leverantörsansvar

För skada som omfattas av denna försäkring som leverantör eller annan ansvarar, enligt lag, garanti eller liknande åtagande, får du ersättning bara om du kan visa att den som har ansvaret inte kan fullgöra detta.

M.10 Behandling av personuppgifter

Länsförsäkringar behandlar personuppgifter i enlighet med vad som anges i informationen "Behandling av personuppgifter" som du hittar på vår webbplats lansforsakringar.se/personuppgifter. Om du vill kan du få informationen skickad till dig, kontakta i så fall ditt lokala försäkringsbolag.

M.11 Rådgivning

Konsumenternas försäkringsbyrå lämnar allmänna upplysningar i frågor som rör försäkring.

[Konsumenternas Försäkringsbyrå](https://www.konsumenternas.se)

Tel: 0200-22 58 00

www.konsumenternas.se

Du kan också vända dig till den kommunala konsumentvägledningen för information och råd om försäkringar.

M.12 Om vi inte kommer överens

Om du inte är nöjd med ett beslut eller hanteringen av ett ärende är vi naturligtvis beredda att ompröva ärendet. Kontakta i första hand den handläggare som haft ansvar för ditt ärende eller vår klagomålsansvariga/kundombudsman.

Till Allmänna Reklamationsnämnden kan du vända dig med tvistefrågor som inte är av medicinsk karaktär.

[Allmänna Reklamationsnämnden](https://www.arn.se)

Tel: 08-508 860 00

www.arn.se

När det gäller medicinska frågor kan Personförsäkringsnämnden lämna yttrande.

[Personförsäkringsnämnden](https://www.forsakringsnamnder.se)

Tel: 08-522 787 20

www.forsakringsnamnder.se

När det gäller rättsskyddsfrågor kan du få ditt ärende prövat i Ombudskostnadsnämnden eller Nämnden för rättsskyddsfrågor.

[Ombudskostnadsnämnden och Nämnden för rättsskyddsfrågor](https://www.forsakringsnamnder.se)

Tel: 08-522 787 20

www.forsakringsnamnder.se

Prövningen i dessa nämnder är kostnadsfri för dig utom vid prövning i Ombudskostnadsnämnden där en avgift tas ut.

Du kan även vända dig till allmän domstol för att få ditt ärende prövat. Dina ombudskostnader kan oftast ersättas genom rättsskyddet i din hemförsäkring. Du betalar då enbart självrissen.

Ordlista

Aktsamhetskrav

Aktsamhetskrav är regler som beskriver hur du ska ta hand om din egendom. Det kan till exempel vara att låsa dörrar eller fönster till villan/lägenheten. Om du inte följer reglerna riskerar du att inte få full ersättning för din skada eller förlust.

Akut sjukdom

Akut sjukdom är en oförutsedd försämring av ditt hälsotillstånd som inte är olycksfallsskada enligt definitionen för detta (se även olycksfallsskada).

Bedrägeri

Bedrägeri är ett brott där försäkringstagaren uppsåtligt vilseleder försäkringsbolaget för sin egen vinning. Det kan exempelvis vara att medvetet lämna oriktiga uppgifter för att få försäkringsersättning, anmäla en skada som inte inträffat eller överdriva värdet på det som stulits eller gått sönder.

Bostad

Med bostad menar vi lägenheter i flerbiljhus och villa. Till bostad hör sådant utrymme som är sammanbyggt och har direkt dörrförbindelse med bostaden. Fristående garage, uthus och liknande samt källare, vinds- och annat förrådsutrymme som inte har dörrförbindelse, räknas däremot inte som bostad.

Dödsbo

Ett dödsbo är en avlidens tillgångar och skulder.

Egenmäktigt förfarande

Egenmäktigt förfarande är ett brott där gärningsmannen olovligt tar eller använder något men inte har för avsikt att behålla föremålet. En sådan handling är exempelvis att utan lov använda någons cykel för att ta sig till en annan plats och där lämna den.

Ersättning a conto

Skadeersättning som betalas ut av försäkringsbolaget i avvaktan på reglering av den slutliga ersättningen.

Fullvärde

Fullvärdeförsäkring innebär att egendomens hela värde är försäkrat. Försäkringen gäller utan försäkringsbelopp.

Förmånsrätt

Att ha förmånsrätt innebär att du har företrädesrätt framför andra vid en utmätning eller en konkurs.

Första risk

Första risk innebär att egendomen är försäkrad till ett visst belopp.

Försäkrad

Försäkrad är den person som försäkringen gäller för och vars intresse, exempelvis bostaden, är försäkrat.

Försäkringsbelopp

Med försäkringsbelopp menar vi den maximala ersättning som kan betalas ut från försäkringen vid skada.

Försäkringsbrev

Försäkringsbrev är den handling du får från oss. Den innehåller detaljerad information om vad som gäller för just din försäkring och är ett avtal mellan dig och Länsförsäkringar.

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är det bolag som ingått avtal med dig som försäkrings-tagare. Av ditt försäkringsbrev framgår vilket länsförsäkringsbolag som är din försäkringsgivare.

Försäkringstagare

Försäkringstagare är den som har avtal om försäkring med länsförsäkringsbolaget.

Försäkringsställe

Försäkringsställe är den adress, normalt din bostad, där försäkringen gäller.

Helvärde

Helvärdeförsäkring innebär att egendomens hela värde är försäkrat. Försäkringen gäller med försäkringsbelopp. Endast lösegendom kan helvärdeförsäkras.

Hemort

Med hemort menar vi den ort där du har din bostad som anges som försäkringsställe i försäkringsbrevet.

Hushållsmaskin

Hushållsmaskin är maskin för klädvård, städning, disk, tillagning och förvaring av livsmedel, lufttorkning, luftfuktning och avfuktning.

Inneboende

Med inneboende menar vi person som är bosatt på försäkringsstället och som inte har gemensamt hushåll med dig.

Invaliditet

Vid invaliditet skiljer man mellan medicinsk och ekonomisk invaliditet. Medicinsk invaliditet är om du efter en sjukdom eller olycksfall får en bestående nedsättning av den fysiska eller psykiska kroppsfunktionen. Nedsättningen mäts i procent och bedöms av en läkare efter ett tabellverk som är gemensamt för försäkringsbolagen. Om du skadar dig så illa eller blir så svårt sjuk att du får en framtida bestående nedsatt arbetsförmåga med minst 50 % är det fråga om ekonomisk invaliditet.

Lös egendom och lösöre

Lös egendom är enligt jordbalken allt som inte är fast egendom. Med lösöre avser vi alla lösa saker i ditt hem som är avsedda för privat bruk och som du äger, hyr eller lånar, till exempel möbler, hemelektronik, kläder, böcker och andra personliga tillhörigheter.

I begreppet lös egendom ingår förutom lösöre även pengar, värdehandlingar, mynt, sedlar, frimärken, brygga och uthus som du äger men som står på annans mark.

Marknadsvärde

Marknadsvärdet är det pris som mest sannolikt kan erhållas vid försäljning av ett föremål på den allmänna marknaden.

Medförd egendom

Med medförd egendom menar vi egendom som du tar med dig utanför bostaden. Egendomen anses inte medförd om du lämnar kvar den i bil, båt eller vid flygplats, järnvägsstation och liknande, om det inte är för en kortare tidsperiod.

Norden

Norden är länderna Norge, Finland, Danmark, Island, Grönland och Färöarna.

Nära anhörig

Med nära anhörig menas make, registrerad partner, sambo, barn, syskon, föräldrar och svärföräldrar, mor och farföräldrar, svärson, svärdotter, barnbarn samt person som har vårdnad om anhörig inom din familj.

Närstående person

Med närstående menar vi make, registrerad partner, sambo, föräldrar och barn. Syskon som du sammanbodde med vid dödsfallet räknas också in i denna krets.

Olovligt förfogande

Med olovligt förfogande menar vi att någon innehar (lånar utan lov) annans egendom, till exempel säljer egendomen utan lov eller på annat sätt förfogar över egendomen så att ägaren går miste om sina rättigheter.

Olycksfallsskada

Med olycksfallsskada menas kroppsskada som drabbar dig ofrivilligt genom plötslig yttre händelse. Olycksfallsskadan ska ha krävt läkarbehandling. Total hälseneruptur, vridvåld mot knä samt smitta på grund av fästingbett ersätts som olycksfallsskada. Med olycksfallsskada jämställs skada på grund av förfrysning, värmeslag eller solsting. Sådan kroppsskada anses ha inträffat den dag den visar sig.

Pengar

Pengar är ett allmänt accepterat betalningsmedel. Pengar är ofta synonymt med mynt och sedlar men även elektroniska betalningsmedel avses.

Preskription

Preskription innebär att du kan förlora din möjlighet till ersättning från försäkringen om du inte framställer ditt krav inom en viss tid.

Prisbasbelopp

Prisbasbeloppet är ett belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället och som bestäms av regeringen varje år. Det används bland annat för beräkning av vissa försäkringsbelopp.

Resehandling

Med resehandling avses färdbiljett, pass, greenfee, liftkort och liknande handlingar.

Resgods

Resgods är ditt bagage, pengar, pass och andra handlingar som du har med dig på resan.

Resekostnad

Med resekostnad menar vi det belopp som du före skadetillfället betalat för

- övernattning på hotell eller motsvarande
- stuga eller lägenhet som du hyrt av privat uthyrare i högst 45 dagar under förutsättning att du har ett hyresavtal
- färdbiljett, logi och annat arrangemang hos resebyrå eller transportföretag
- hyrd bil hos biluthyrningsföretag
- liftkort, greenfee, hyra av sportutrustning samt bokade evenemang och utflykter som du inte kunnat utnyttja och som du inte kan få tillbaka från annat håll.

Självrisk

Självrisk är den del av skadekostnaden som du enligt försäkringsvillkoren själv får stå för.

Skadebelopp

Skadebelopp är det belopp till vilket vi har värderat skadan.

Tvist

Med tvist avses ett krav som helt eller delvis avvisas och som kan prövas i allmän domstol.

Värdehandling

En värdehandling är en handling som har ett ekonomiskt värde, till exempel frimärken, kontokort, checkar, skuldebrev, biljetter och kuponger.

Västerås Stora Gatan 41, 721 26 Västerås, Box 1046, 021-19 01 00 | **Karlskoga** Centralplan 3, 691 32 Karlskoga, 0586-75 76 00 | **Köping** Stora gatan 5, 731 32 Köping, 0221-45 50 50 | **Lindesberg** Kristinavägen 49 A, Box 32, 711 21 Lindesberg, 0581-77 77 00 | **Sala** Södra Esplanaden 1, 733 30 Sala, 0224-67 76 00 | **Örebro** Drottninggatan 4, 701 44 Örebro, Box 234, 019 -19 46 00 | lfbergslagen.se | info@lfbergslagen.se | organisationsnummer 578000-9956